

6.11.2025

Näkeminen ja silmäterveys Näe ry:n lausunto Eduskunnan Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle / HE 129/2025 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 129/2025 vp)

Yleistä

Näe ry kiittää valiokuntaa pyynnöstä lausua kirjallisesti hallituksen esityksestä, jonka tavoitteena on parantaa hyvinvointialueiden mahdollisuuksia toteuttaa järjestämisvastuunsa. Korostamme, että lainsäädännön tulee mahdollistaa joustavat ja vaikuttavat palveluratkaisut, joissa hyödynnetään sekä julkisen, yksityisen että kolmannen sektorin osaamista terveydenhuollon asiakkaiden parhaaksi.

Silmäterveydenhuollon erityispiirteet

Ammattihenkilöiden riittävyyden varmistamiseksi silmäterveydenhuollon palveluketjut tulevat jatkossa entistä enemmän perustumaan tiiviiseen, moniammatilliseen yhteistyöhön julkisen ja yksityisen sektorin erikoisosaajien välillä. Ikääntyvän väestön palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden turvaaminen edellyttää mahdollisuutta hyödyntää yksityisiä palveluntuottajia ja heidän organisaatioissaan toimivia itsenäisiä ammatinharjoittajia erityisesti alueilla, joilla julkisen sektorin resurssit ovat rajalliset ja palvelutarve kasvaa voimakkaasti väestön ikääntyessä.

Alihankinnan sääntely ja vastuunjako

Alihankinnan rajoituksia ei tule kirjata lakiin tiukasti. Tärkeämpää on korostaa ostopalveluntuottajan vastuuta hyvinvointialueelle tuotetuista palveluista ja mahdollistaa hankintakohtainen harkinta. Kokonaisvastuu palvelusta on aina sopimuksen tehneellä yksityisellä palveluntuottajalla, ja hyvinvointialue voi asettaa ehtoja alihankkijoiden käytölle hankintaprosessissa tarpeen mukaan. Liialliset lakiin kirjattavat rajoitukset vain jäykistävät hankintaprosesseja ja lisäävät sekä hyvinvointialueiden- että yritysten hallinnollista taakkaa.

Yhteistyö ja lainsäädännön tavoitteet

Sote-järjestämislain muutoksissa tulee mahdollistaa hyvinvointialueiden ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyö, jossa vastuut ja velvollisuudet määritellään sopimuksin, ei lainsäädännöllä. Lainsäädännön tulee tukea palveluiden vaikuttavuutta, saatavuutta ja kustannustehokkuutta sekä mahdollistaa alueellinen harkinta ja joustavuus.

Näkeminen ja silmäterveys Näe ry:n puolesta

Panu Tast
toimitusjohtaja
p. 040 5422 228
email: panu.tast@naery.fi